GAZETA LWOWSKA.

We Srodę N^ro. 118. 14. Października 1829.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Portugalija.

Gazeta nadworna Lizbońska z d. 12. z. m. zawiera o nieszczęśliwém lądowaniu wojska Dom Miguela na wyspę Terceirę, co nastepuje: »Nie donosiliśmy nic o klęsce, jaką poniosła wyprawa przeciwko Terceirze wysłana, dopókiby pewne nie nadeszły wiadomości, teraz, gdy mamy wszystkie potrzebne raporty i bez obawy nadwerężenia prawdy możemy o tém mówić, umieszczamy o zaszłém zdarzeniu następującą bliższą wiadomość: — Dzień 11ty Sierpnia przeznaczony był do wylądowania pod Villa da Praya; stósownie do tego udała się eskadra w kierunku ku temu portowi; o godzinie 11téj rozpoczął się ogień z dział, na który odpowiadały okręty wojenne; takowy trwał do 4téj z południa, w którymto czasie udało się okrętom zmusić do milczenia wszystkie zamki i bateryje, wyjąwszy jednę, które jeszcze niekiedy dawała ognia. Wtedy wojsko wsiadłszy na łodzie, zasłonione przez okręt »Triunfo da Inveja« i trzy szalupy kanonierskie chciało lądować. Zaledwie pierwszy oddział wojska wysiadł na ląd w stronie wschodniéj zamku Espiritu Santo, gdy rozpoczęto silny ogień z szańców i ze wzgórza blisko wspomnionego zamku leżącego, a tak musiało się to wojsko wrócić, ponieważ pozycyja ta nie dozwalała uderzyć przemocą. — Strata nasza przy tém zdarzeniu wynosi 473 w zabitych, ranionych i jeńcach; liczba ostatnich najznaczniejsza. Żałujemy straty 26 bardzo zasłużonych i walecznych Oficerów. Straty buntowników nie możemy oceniać, wszelako musi być znaczna, przy dobrze utrzymywanym ogniu eskadry, która przeszło 4,000 wystrzałów uczyniła. Okręty zostały uszkodzone, szczególniéj okręt linijowy »Dom Joao« i fregata »Diana«, lecz szkodę tę łatwo naprawić. — Ponieważ dowódzca wyprawy nie osądził za rzecz do wykonania podobną, aby na nowo wylądował bez otrzymania posiłków i pokonał buntowników Terceiry, przeto zostawiwszy silne osady na innych wyspach Azorskich i zamknąwszy ściśle Terceirę, postanowił powrócić do Lizbony. — Ta to jest oczewista prawda o tem nieprzyjemném zdarzeniu, które na prawdziwych Portugalczykach nie uczyni żadnego wrażenia i tylko wzbudzi życzenie, aby się pomścić za klęskę, którą ich waleczni ziomkowie od buntowników ponieśli.«

Wielka Brytanija i Irlandyja.

W d. 23. Września miał Xiążę Esterhazy konferencyją z Hrabią Aberdeen w Argylehouse, a d. 24. Poseł Hiszpański. Nowy Poseł Mexykański na Dworze Londyńskim, D. Manuel Gorostiza, przybył do Londynu i w d. 23. Września w towarzystwie Wicehrabiego Rocafuerte był w urzędzie spraw zagranicznych. W d. 24. nadeszły depesze od P. Gordon ze Stambułu datowane z d. 29. Sierpnia.

W d. 23. Września wieczorem obchodził królewsko Pruski Poseł na Dworze Londyńskim, P. Bülow, w swoim domu chrzest swojéj najmłodszéj córki z największą świetnością; na uroczyści téj znajdowali się Xięstwo Ichmość Klarencyi, Xięstwo Ichmość Kumberlandyi, Xiążę Esterhazy, Xięstwo Lieven, Hrabina Minster, Margrabina Westmeath, Hrabina Schlippenbach, Hrabia Aberdeen, Sir Herbert Taylor, P. Vesey Fitzgerald, Sir Brock Taylor, angielski Poseł w Berlinie, Baron Roth i wiele innych znamienitych osób. Matkami chrzesnemi były obecne: JJKKWWWys. Xiężne Klarencyi i Kumberlandyi i Hrabina Münster, małżonka Hannowerskiego Ministra gabinetowego; miejsce nieobecnego ojca chrzesnego, Pruskiego Ministra Stanu Barona Humboldt, zastępował Xiążę Esterhazy. Po dopełnionym obrzędzie chrztu udało się towarzystwo do sali jadalnéj. JJKK.WWWys zabawili do godz. 10téj, poczém rozeszli się i inni goście.

W d. 26. Września Burmistrz z kilką urzędnikami Magistratu z Doncaster, podał Xięciu Wellingtonowi dyplomat obywatelstwa swojego miasta, a to w złotéj tabakierze, któréj wartość podają na 100 gwineów.

Xiążę Wellington odjechał do dóbr swoich w Kent. Niebawem zbierze się rada w Dower, na któréj Xiążę przewodniczy jako dozorca pięciu portów. W d. 24. z m. kilku Ministrów i tajnych Radców otrzymali wezwanie, zebrać się na radę dla rozpoznania zażaleń sterników Dealskich przeciwko wyrokowi dawniejszych dozorców.

Jenerał Wicehrabia Combermore, znany ze swoich czynów w wojnie Indyjskiéj, mianowany został w miejscu zmarłego Hrabiego Harringtona

)(

Pułkownikiem król. gwardyi przybocznéj. Miejsce Gubernatora zamku Jerzego, które sprawował zmarły Jenerał Sir David Baird, otrzymał Sir Jerzy Morrzy, Jenerał - Lejtnant i Sekretarz Wydziału osad.

Okręt Britannia o 120 działach odpłynął w d. 23. z Plymouth do Malty.

Mówią, że zamierzają wybudować kanał, który połączyć ma kanały Oxfortu z Birminghamskim. W tym celu utworzy się publiczne towarzystwo pod dozorem L. Clive i Sir W. Kynastan. Kanał ten wyrachowany jest na przestrzeń 20 mil ang, i kosztować ma 450,000 f. szt

Tunel pod Tamizą jeszcze wciąż mocno bywa odwiedzany szczególniéj przez cudzoziemców; w końcu onegoż wzniesiono ścianę, a przed tą umieszczono wielkie zwierciadła ze światłem gazowém, tak, iż się zdaje, że Tunel w istocie tak dalece jest posuniony, jak jest w planie. Dyrektorowie onegoż chcą na przyszłém posiedzeniu udać się do Parlamentu, i spodziewają się, że ten zezwoli wesprzéć to olbrzymie dzieło.

Okręt królewski przybyły do Portsmouth ze spokojnego oceanu, przywiózł wiadomość z Valparaiso z d. 15. Maja, a z Rio de Janeiro z d. 30. Lipca. W Chili został nowy Prezydent installowany. Po raz pierwszy od czasu oddzielenia się od kraju macierzystego nastąpił prawny wybór; dotąd najpotężniejszy osięgał prezydenturę.

Francyja.

Podług Gazety Francuzkiéj miały być w d. 6. Października wielkie obroty wojskowe na równinie Grenellskiéj w przytomności Króla wykonane Zbierze się tam 18,000 ludzi, tak gwardyi, jakoteż wojska linijowego.

Podług téjże Gazety, wiele Oficerów na płacy reformowéj będących, wezwani zostali do służby królewskiej. Między innymi wymieniają Pułkownika Gerard, który w roku 1814 bronił twierdzy Soissons zręcznie i odważnie. Zdaje się, iż biuro wojenne otrzymało rozkaz, aby użyło znowu tych Oficerów na płacy reformowéj będących, którzy nie służą tyle lat, iżby mieli prawo do pensyi wysłużonéj.

Gazety Paryzkie ogłaszają za bezzasadną wiadomość o zamierzanych układach uwięzionego za długi P. Ouvrard z Kolumbijskim Deputowanym Torres, a to względem planu do spłacenia Kolumbijskiego długu stanu.

Królestwo Obojéj Sycylii.

W d. 6. Września odprawił uroczysty wjazd do stolicy Poseł Hiszpański Dom Pedro Labrador Dnia następującego, na uroczystem posłuchaniu u Króla, prosił w imieniu swojego Monarchy o rękę Xiężniczki Maryi Krystyny. Potem Poseł ten miał także posłuchanie u Królowéj i prosił o pozwolenie, aby Xiężniczce podać mógł portret jej narzeczonego. Królowa kazała zawołać Xiężniczkę, która na mowę Posła w języku Hiszpańskim odpowiedziała. Poseł podał portret, który jéj Królowa Matka na szyi zawiesiła. Królewski pierwszy Minister, Kawaler Medici, dał wielki obiad, a wieczorem odśpiewano w teatrze kantatę *l'annuncio felice* i przedstawiono stósowną do okoliczności sztukę. Królestwo Ichmość odprowadzą dostojną oblubienicę do Madrytu i podróż tę przedsięwezmą przez Perpignan, Pertus i Barcelonę. W tem ostatniém mieście czynią przygotowania do nadzwyczajnych uroczystości. Już przed 27 laty obchodzono w Barcelonie podwojne zaślubienia Następcy tronu Hiszpańskiego i Neapolitańskiego Xiąże Astoryi Ferdynand VII. zaślubił sobie Xiężniczkę Maryją Antoanettę Neapolitańską, siostrę teraźniejszego Krola Neapolitanskiego, a Następca tronu Neapolitańskiego, teraźniejszy Król, córkę Karola IV. Hiszpańskiego Króla.

Niemcy.

N. Cesarz Jmć Austryjacki potwierdził zawarty w d. 2. Lipca w Frankfurcie traktat względem załatwienia centralnych ciężarów zgasłego W. Xięztwa Frankfurckiego, i z tego powodu, rzeczywistemu c. k. Radcy nadwornemu i Ministrowi Rezydentowi, Baronowi Handel, w nowy dowód swojego najwyzszego upodobania z jego usług raczył dać krzyż kommandorski orderu Leopolda.

Królestwo Polskie.

Gazeta Pruska Stanu donosi z Warszawy z d. 25. Września: O zdarzeniach poprzedzających bezpośrednio zawarcie pokoju dowiadujemy się z pewnego źrzódła między innemi, co następuje: »Aby o ile być może usunąć trudności; jakie Turcccy pełnomocnicy do układów zdawali się ostatuiego zawarcia traktatu pokoju w ostatnich dniach czynić i z słusznej obawy, że gdyby Jenerał Diebicz widział, że nie dotrzymują peremtorycznego terminu, jaki oznaczył, kazałby bez zwłoki wyruszyć wojskom ku stolicy, postanowił król. Pruski Poseł przy W. Porcie, P. Royer, na wyraźne żądanie W. Sułtana i na naleganie obudwóch Posłów Angielskiego i Francuzkiego, odpłynąć do Rodosto, a potem udać się śpiesznie dla usunienia owych trudności do głównéj kwatery Hrabiego Diebicza do Adryjanopola. Staraniem jego istotnie powiodło się, że pokój jeszcze w terminie W. Porcie oznaczonym przyszedł do skutku.«

Rossyja.

Cesarz Jmć rozkazał, aby jeden z kluczów miasta Adryjanopola zachowany był w kościele klasztoru Alexandra Newskiego. Podług tego klucz ten oddany był dniem przed uroczystością S. Alexandra, Metropolicie Nowogrodzkiemu i Petersburskiemu Serafinowi, który udawszy się z processyją do kościoła katedralnego klasztoru, złożył klucz ów obok relikwij Świętego.

Wiadomości od wojska.

Nadzwyczajny Dodatek do Dziennika petersburskiego z dnia 24. Września zawiera wiadomości następujące:

»Ponieważ N. Cesarz Jmć. przewidział, że wojsko nasze zwycięzkie przeszedłszy Bałkan będzie mogło mieć wprost związki lądem z flotą na Archipelagu pod dowództwem Wice - Admirała Hejden będącą, przeto już naprzód rozkazał ostatniemu zebrać siły swoje w zatoce Saros, i kilku lekkim okrętom krążyć przed Enos, aby flotta spostrzegłszy pewne znaki, mogła natychmiast wnijść w związek z wojskiem lądowém, skoroby się takowe na brzegach pokazało. Umieszczony poniżej Dziennik działań wojennych od 22. do 30. Sierpnia (3. do 11. Września) i raport naczelnego wodza drugiego wojska, Hrabi Diebicza Zabałkańskiego, dowodzą, że rozporządzenie to N. Cesarza Jmci, najlepszy skutek uwieńczył.«

»Na teraz flotta Wice Admirała Hr. Hejden ma wprost związek z prawem skrzydłem wojska, podczas gdy Admirał Greigh ma związek z lewém, i wszystkie działania naszej siły morskiej stoją pod ogólnem rozporządzeniem naczelnego wodza Hr. Diebicza Zabałkanskiego. Przy odejściu tych depeszy, siły wojska działającego były w sposobie następującym podzielone: Drugi korpus pod rozkazami Jenerała Adjutanta Hr. Pahlen, osadził miasto Visa, i przednią straż swoję posonął aż do Saraj, a szósty korpus, którego forpoczty znajdowały się we wsi Kalistrau i w Czurlu, zajął Lulé Burgas.«

Wyimek z Dziennika działań wojennych drugiego wojska od 12. do 30. Sierpnia (3. do 11. Września).

Dnia 22. Sierpnia (3. Września), Dowódzca trzeciego korpusu piechoty donosi, że wojsko dowództwu jego powierzone, opuściwszy w dniu 18. (30.) Sierpnia obóz swój pod wsią Madarda, zajęło nowe stanowisko między rzekami Straja i Boklndży; w nocy z dnia 18. na 19. (30 na 31.) Sierpnia rozpoczęło się oblężenie Szumli.

Dzisiaj, wojska poniżej tu wymienione opuściły obóz pod Adryjanopolem: Oddział pułku ułanów Charkowskich z dwoma działami artyleryi konnej N. 28, pod rozkazami Pułkownika Aurep, ruszył ku wsi Charmanli, aby położyć koniec zamieszkom, jakie tamże między mieszkańcami powstały. Podpułkownik Ditz na czele drugiego oddziału tegoż pułku z dwoma działami artyleryi konnej, poszedł zająć wieś Usun Kupria. Podpułkownik Dombrowa ze Smoleńskim pułkiem ułanów i dwoma działami poszedł do Demotico, a Jenerał Major Szeremetyjew z Kurlandzkim pułkiem ułanów i dwoma działami wzdłuż lewego brzegu Marycy drogą do Trajanopola lub Orichowy. Dnia 24. Sierpnia (5. Września) Jenerał Major Sievers, który udał się w kierunku ku miastu Enos, dla uskutecznienia związku z eskadrą Wice - Admirała Hajden, donosi, że dnia 22go Sierpnia (3. Września) z oddziałem swoim złożonym z czwartego pułku ułanów Bugskich, 4 dział artyleryi konnej i 25 kozaków przybył do Demotico; ponieważ mieszkańców tego miasta zastał pod bronią, rozkazał Jenerałowi Majorowi Szeremetyjew, który dnia następującego do tego miasta wszedł, onychże rozbroić, sam zaś ruszył dalej z powierzonem sobie wojskiem. W celu wspierania wyprawy do miasta Enos, posłany był oddział Jenerała Majora Szeremetyjewa, aby miasto Trajanopol osadził; tymczasem gdy punkt ten do utrzymania związków z Enos za niedogodny uznano, otrzymał tenże rozkaz zająć stanowisko pode wsią Ipsala. — Dnia 25. Sierpnia (6. Września) wojsko szóstego korpusu piechoty, obozujące pod Adryjanopolem ruszyło ku Lulé Burgas. — Dnia 26. Sierpnia (7. Września) donosi Admirał Greigh, że twierdza Midia osadzona została w dniu 17. (29.) Sierpnia rano przez majtków z 5 łodzi, wsparta 3ma kompanijami 23. pułku strzelców. Jenerał Krassowski donosi, iż, ponieważ nieprzyjaciel w nocy z dnia 20. Sierpnia (1. Września) większą część sił swoich połączył za szańcami Szumli, przeciwko którym wymierzone są roboty oblężnicze, postanowił uderzyć na nie ze świtem; dwa fałszywe attaki kozaków téjże samej nocy, tak przeraziły nieprzyjaciela, że ten bojąc się powszechnego uderzenia, osadził wszystkie swoje fortyfikacyje i straszny rozpoczął ogień. Dnia 20. i 21. Sierpnia (1. i 2. Wrześ.) wysłane zostały patrole drogami do Rasgrad i Eski Stambuł wiodącemi, a to dla tego, aby osadę ściślej zamknąć w murach, a oddział kozaków wysłany na rozpoznanie w nocy z dnia 21. na 22. Sierpnia (2. na 3. Września) nie daleko owych szańców, zmusił Turków zaniechać pomieniony attak na nasze oblężnicze roboty i oraz zasłaniał dokończenie już rozpoczętej równoległej linii. Korpus szósty piechoty, który dzisiaj opuścił wieś Hawsa, przepędził noc w Eski Baba. — Jenerał Major Begidów, zajął miasto Lulé Burgas pułkami kozaków Ilijna i Czernuszkina. — Dnia 27. Sierpnia

(8. Września) Jenerał Major Begidów przepędził noc z kozakami pod swojemi rozkazami, w Karistranie, a korpus szósty wszedł do Lulé Borgas. — Dnia 28. Sierpnia (9. Września) Jenerał Adjutant Pahlen donosi, że w dniu 24. Sierpnia (5. Wrz.) opuścił obóz pod Kirklissą przez 2 korpus piechoty zajmowany i w dniu 25. Sierpnia (6. Wrz.) wszedł do Visy.

Jenerał Lejtnant Krassowski pisze, iż mimo dobrze utrzymywanego ognia z zewnętrznych szańców nieprzyjaciela, roboty oblężnicze idą ze skutkiem. W nocy z dnia 22. na 23. Sierpnia (3. i 4. Wrześ.) pułk piechoty Tambowski, zasłaniający roboty, wypędził bagnetem nieprzyjaciela z jego stanowiska przed szańcami, na które uderzył.

Wiadomości z Grecyi.

Oto jest mowa miana w dniu 18. Sierpnia przez Prezydenta Grecyi przy końcu Zgromadzenia narodowego w Argos:

»Do czwartego Zgromadzenia narodowego Greków, Prezydent Grecyi: Przy pomocy Bożej, przez zgodę i wasz patryjotyzm odpowiedzieliście godnie zamiarowi swojego poselstwa i zaufaniu, które w was naród położył. Przyzwoleniem swojém potwierdziliście nasze zdanie o teraźniejszym stanie narodu. Przez potwierdzenie tymczasowego rządu, uznaliście jednomyślnie zasady, zdolne do przyłożenia się, aby ojczyzna nasza nabywała wzrostu i postępowała do losu, który jéj opatrzność Boska gotuje. — Rząd, na mocy porucżonéj sobie władzy pracuje nad osiągnieniem swojego celu; jeżli wezwany będzie do udziału w układach, mających na celu dopełnienie traktatu londyńskiego, a z tąd zapewnienia losu Grecyi, tedy bez wahania spuści się na sprawiedliwość i słuszność połączonych Mocarstw. Biorąc doświadczenie za przewodnika, i nie oddalając się w żadnym sposobie od zasad, któreście położyli, zajmie się rząd za pomocą Senatu przejrzeniem istniejącego konstytucyjnego aktu, i ułożeniem praw zasadniczych; wszelako zanim was rząd na nowo zwoła dla osądzenia prac jego i naradzenia się nad projektami do prawa, które wam będą przełożone, czując powinność swoję, zajmować się i zwracać będzie nieustannie swoję uwagę na to, aby przygotować naród do używania trwałego szczęścia pod tarczą rządu konstytucyjnego. — Ku osiągnieniu tego celu, starać się będzie usilnie, aby prawne i pożądane interesa każdéj prowincyi i każdego obywatela zwrócić całkiem ku jednemu celowi narodowego i politycznego odrodzenia się Hellenów. — Jakkolwiek trudném zdaje się być to zadanie, i jakkolwiek mogą być słabe nasze pojedyncze siły, wszelako ufając współdziałaniu Senatu i wszystkich obywateli, którzy równie wam czują i poznają swoje powinności, spodziewamy się to pytanie rozwiązać. Jeżli, jak sobie życzymy, uczucie waszéj powinności, wykorzeni niezgody, które bezwątpienia nieszczęsne zdarzenia przeszłości wydały, jeżli wszyscy obywatele zgodnie z urzędnikami przyłożą się do przywrócenia dobrego porządku, potrzebnego koniecznie dla dobra publicznego, tedy mamy niezawodną nadzieję, że Bóg miłosierny wysłucha błaganie Grecyi. — Nie przestawajmy tuszyć, że połączone Mocarstwa wszystkiego użyją, aby ziścić życzenia Greków, gdy z podwojoną gorliwością szlachetnéj sprawy bronić będą, i by wielkie dzieło przywrócenia pokoju na wschodzie ukończyć. Teraz, gdy powracacie do domów swoich, powinnością jest waszą zawiadomić waszych współbraci o teraźniejszém rzeczy położeniu; obowiązkiem jest waszym objaśnić im prawidła, jakie przedsięwziął rząd, przez was upoważniony, aby powoli położenie ulepszył. Nakoniec obowiązani jesteście utrzymywać ich w nadziei, iż się zbliża koniec ich długich cierpień i mozołów. — Sekretarz Stanu przeczyta wam odezwę, która okaże, że przez narady wasze, dopełniliście wszystkiego, czego spodziewać się upoważniały okoliczności ku dopełnieniu sprawiedliwych życzeń waszych mocodawców, jakie gorliwości i czynności waszéj powierzyli. Nie mówię nic o mojéj ku wam wdzięczności; nie mogę wam jéj samemi słowy okazać, powinienem i życzę sobie dowieść ją czynami; przez nieograniczoną gorliwość i pilność starać się będę okazać ją czynną, ponieważ pragnę dopełnić najświętszych obowiązków, które naród przez was na mnie włożył. W Argos dnia 18. Sierpnia 1829 Prezydent: J. A. Capodistrias. — Sekretarz Stanu N. Spiliadis.«

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.